

IHBV JAARVERSLAG 2014

1 mei 2015

0. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de stichting IHBV over het jaar 2014. Wij kijken terug op een zeer positief jaar. Als highlights noemen we:

- 2 nieuwe bestuursleden
- Uitbreiding van het comité van aanbeveling
- De eerste subsidie ontvangen
- HB-Café's in meer steden
- positieve contacten in Vlaanderen met Exentra
- een nieuwe website
- de SENG Leadership Award voor Noks Nauta

Dit jaarverslag kent de volgende inhoud:

1. Vijf kennisdomeinen van het IHBV
2. Overige activiteiten
3. Publicaties IHBV
4. Presentaties en workshops
5. Organisatie en financiën
6. Ondertekening

Hartelijk dank voor uw interesse.

Het bestuur.

Rianne van de Ven - Voorzitter
Noks Nauta – Secretaris
Karel Jurgens – Penningmeester
Jacqueline Wielemaker
Auke ten Hoeve

1. Vijf kennisdomeinen van het IHBV

1.1. HOOGBEGAAFDE OP HET WERK

Arbeidsconflicten van hoogbegaafden.

Op basis van verzamelde kennis uit interviews bij volwassenen met arbeidsconflicten en interviews met hoogbegaafde kinderen en jongeren over conflicten met docenten is door Ido van der Waal en Noks Nauta een presentatie gegeven op de SENG conferentie in San Jose, Californië.

De bedoeling is dat er van het Engelse artikel over arbeidsconflicten in Gifted and Talented International een Nederlandse samenvatting wordt gemaakt. We zouden graag geld gaan zoeken voor een vervolgproject (zoeken naar best practices) en trainingen gaan opzetten.

Daarnaast zijn we met een kleine projectgroep aan het werk om een app te ontwikkelen voor hoogbegaafden op het werk, waarin het herkennen van conflictsituaties en het voorkómen van escalatie een belangrijke rol speelt.

Onderzoek UU naar werkbeleving

Gaby Reijseger, promovenda aan de Universiteit van Utrecht, heeft onderzoek gedaan naar werkbeleving en daar een groep hoogbegaafden in meegenomen. Ruim 1260 respondenten deden mee aan een eerste meting in 2012 en ruim 800 aan een tweede meting in 2013. Het rapport over de eerste meting is op de website gepubliceerd en berichten zijn geplaatst op LinkedIngroepen. Het rapport over de tweede meting is begin 2014 verschenen.

Op 27 juni 2014 is door de UU samen met het NKDI, Koos van der Spek en het IHBV een symposium georganiseerd waar de resultaten zijn gepresenteerd. Het aantal deelnemers bedroeg 105. De discussies waren levendig en men vond het zeer positief dat dit symposium werd gehouden. De presentaties zijn gepubliceerd op de website van het IHBV.

Bedrijfsartsconsulten

Naar aanleiding van de eerste tien consulten met hoogbegaafden met vragen over arbeid en gezondheid, verricht door Rienke Sijderius, bedrijfsarts, is een rapportage geschreven en een artikel gepubliceerd in het Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde. Dit artikel staat ook op de site van het IHBV.

HB in uitkeringen

Vanaf december 2013 kunnen hoogbegaafden die onvrijwillig zonder werk zitten (al dan niet met een uitkering), zich melden bij Noks Nauta. Inmiddels zijn dat er ruim 260. Er zijn tot nu toe door Noks Nauta zes voortgangsmails verstuurd met informatie en oproepen.

Begin 2014 zijn door Florence van Zuuren, psycholoog, psychotherapeut en onderzoeker, vier interviews gehouden met mensen van de lijst. Een verslag van deze gesprekken is op de website geplaatst.

Een vragenlijstonderzoek om meer inzicht in deze groep te krijgen is door vrijwilliger Bruno Emans ontworpen en in mei-juni 2014 uitgezet. 174 van de 241 aangeschreven mensen hebben de lijst ingevuld. Bruno Emans en Noks Nauta werken aan de verwerking van de data. De bedoeling is dat er in 2015 minimaal één artikel over wordt geschreven. In overleg met Roel Bakker, onderzoeker bij TGO in Groningen kijken we of er studenten zijn die met de data nadere analyses kunnen doen en interviews kunnen gaan uitvoeren om meer kennis te vergaren over deze doelgroep.

Samen met id Plein in Rotterdam is gewerkt aan een passende aanpak voor hoogbegaafden zonder werk. Hiertoe is een groep coaches geselecteerd en deze kreeg een eendaagse scholing. Mensen die zich aangemeld hadden, konden zich bekend maken bij id Plein. Dat hebben ruim 40 mensen gedaan. Enkele van deze mensen werken thans met een coach aan hun re-integratie. Knelpunt is de financiering van deze trajecten. Een aantal aanvragen bij het UWV is helaas afgewezen, ook gemeentes geven vaak geen geld.

Er is een leaflet geschreven voor onder andere arbeidsdeskundigen om te ondersteunen bij het herkennen van kenmerken van hoogbegaafden in relatie tot werk.

Id Plein werkt samen met het IHBV aan een subsidieaanvraag om een aantal trajecten te financieren en tegelijk onderzoek te doen. De aanvraag zal begin 2015 worden ingediend. De gegevens van het onderzoek kunnen hierbij helpen.

1.2. WELZIJN VAN HOOGBEGAAFDEN

HB en GGZ

Het blijft een uitdaging om het thema hoogbegaafdheid bij de GGZ op de agenda te krijgen. Wetenschappelijke kennis op dit gebied is er nog nauwelijks.

Noks Nauta heeft in 2014 een presentatie over HB gegeven bij PsyQ in Gouda.

De vereniging Choochem bereidt een symposium voor over dit thema. Namens Choochem heeft Dineke van Kooten een vragenlijst gemaakt om zowel bij hoogbegaafden als bij hulpverleners te verkennen hoe het is gesteld met de kennis over en aandacht voor hoogbegaafden bij hulpverleners. Het IHBV heeft berichten over de vragenlijst helpen verspreiden en zal worden betrokken bij de organisatie van het symposium.

Hulpverlenerslijst

Sinds 2013 staan de hulpverleners die dat willen op de website van het IHBV. Ze zijn verdeeld naar provincie. Er is een formulier op de website waar nieuwe hulpverleners zich kunnen melden. De lijst kent momenteel geen criteria, behalve dat de hulpverlener zelf aangeeft geschikt te zijn voor hoogbegaafde volwassenen.

In 2014 is speciaal geworven om meer psychotherapeuten op de lijst te krijgen. Dat is ook gelukt. Het bleek namelijk dat degenen die op de lijst stonden aanmeldingen uit het hele land kregen. We vermoeden dat de keuze voor een psychotherapeut met de financiering van deze zorg te maken heeft.

In december is gestart met een internationale lijst van hulpverleners voor hoogbegaafde volwassenen. Dit als service voor de mensen die vanuit ander delen van de wereld mailen en vragen of we mensen kennen. Soms kan hulpverlening ook via Skype plaatsvinden, daarom laten we dit vermelden bij de gegevens.

HB senioren

Nog nergens ter wereld is structureel aandacht voor deze doelgroep. Vanuit het IHBV is een leaflet en een artikel over geschreven. Langzamerhand begint wel het idee te rijpen dat de groep hoogbegaafde ouderen andere behoeftes heeft. Deze behoeftes lijken soortgelijk aan die van de groep hoger opgeleide senioren. Bij de Stichting Axion Continu in Utrecht draait een Cultureel Café voor senioren en daar is sinds begin 2014 een wetenschapscafé bij gekomen. Dat initiatief haalde het dagblad Trouw en voor dat artikel is ook een kort telefonisch interview gehouden met Noks Nauta.

In november/ december 2014 is bij drie fondsen geld gevraagd voor een projectplan om hoogbegaafde senioren beter te herkennen en te laten zien dat zij andere behoeften hebben dan mensen met een gemiddelde intelligentie. Het eerste fonds, de Stichting Mensa Fonds heeft inmiddels positief gereageerd en ons een bedrag van €1.500,= toegekend voor het laten schrijven van twee portretten.

Bij de Amerikaanse organisatie SENG (Supporting Emotional Needs of the Gifted) is een werkgroep onder de naam 'Gifted Elders Initiative' gestart. Noks Nauta participeert hierin. Er is een soort beginselverklaring opgesteld en we werken aan het verzamelen van kennis. We delen die kennis en willen komen tot artikelen en presentaties. Vanuit Nederland is een student praktische psychologie aan de Hanze Hogeschool thans bezig zich in dit thema en deze doelgroep te verdiepen. Haar rapportage wordt in mei 2015 verwacht.

1.3. ONDERWIJS, LEREN DOOR VOLWASSEN HOOGBEGAAFDEN

Hoger onderwijs

In mei 2014 heeft de Vereniging van BegaafdheidsProfielScholen (BPS) een middagsymposium gehouden over hoogbegaafden in het hoger onderwijs. Noks Nauta heeft daar een presentatie gehouden.

Noks Nauta en IHBV-vrijwilliger Anna Geburtig hebben een afspraak op de TU Delft. Op verzoek van de TU zijn leaflets geschreven over hoogbegaafden in het HO, één voor studenten en één voor docenten en studieadviseurs. Deze staan inmiddels op de website van het IHBV en er is uitgebreid over gemaïld naar diverse instanties.

Ook hebben Noks en Anna een bijeenkomst gehad bij de Universiteit Leiden, waar begeleidingsgroepen voor hoogbegaafde studenten actief zijn. De ervaringen vanuit die groepen zijn zeer relevant en interessant voor toekomstige projecten en/of onderzoeken.

1.4. HOOGBEGAAFDEN EN CULTUUR

Vooroordelenspel

Begin 2014 is samen met APS onderwijsadvies het Vooroordelenspel Hoogbegaafdheid Volwassenen uitgekomen. Op de website van het IHBV staat bij alle 40 stellingen een tekst met achtergrondinformatie.

Op het Festival van Talent is door Madelène Schippers en Noks Nauta een workshop gegeven met dit spel. Een verslag hierover is geschreven door Emiel Martens en op de website gepubliceerd.

Thans wordt overwogen om een Engelstalige versie te maken.

1.5. FYSIEKE ASPECTEN EN GEZONDHEID VAN HOOGBEGAAFDEN

Hoogbegaafden bij de dokter

In 2013 zijn hierover workshops gegeven in Nederland en in de USA. Naar aanleiding daarvan is een internationale inventarisatie van ervaringen van hoogbegaafden bij de dokter verricht. Eénendertig verhalen zijn verzameld. Daarover is in augustus 2014 een presentatie gegeven op de EMAG (European Mensa Annual Gathering) in Zürich. Een artikel hierover moet nog worden geschreven. Er is een leaflet over dit thema gepubliceerd op de website van het IHBV.

Een student gezondheidspsychologie werkt aan een master scriptie over dit onderwerp en maakt gebruik van de gegevens van deze inventarisatie.

2. Overige activiteiten

2.1. HB Cafés

In 2014 is het aantal locaties waar HB-Café's worden georganiseerd gegroeid van drie naar zes. Na Arnhem, Delft en Amsterdam zijn er HB-Café's opgestart in Zwolle, Utrecht, Eindhoven en Zwolle. Het HB-Café in Amsterdam moest na de bijeenkomst op 14 maart helaas worden opgeheven omdat er niet meer voldoende organisatiekracht beschikbaar was. Er wordt geprobeerd in Haarlem een doorstart te maken. Het totale aantal deelnemers van alle HB-Cafés is gestegen van 345 in 2013 naar 484 in 2014 (inclusief dubbeltellingen).

HB-Cafés worden georganiseerd door lokale teams, met ondersteuning vanuit het bestuur, met name op het gebied van opzet, inschrijving en financiën. Ten behoeve van deze teams is een uitgebreid draaiboek opgesteld waarin de ervaringen van inmiddels ruim drie jaar zijn verwerkt.

2.2 Nieuwsbrief IHBV

In 2014 kwamen acht IHBV-nieuwsbrieven uit met aankondigingen van HB-Café's en andere evenementen, plus een selectie van de actuele onderwerpen op de website van het IHBV. Bij de meeste onderwerpen kan worden doorgelinkt naar de website voor uitgebreidere informatie. Daarnaast verscheen driemaal een korte 'newsflash'. Deze nieuwsbrieven en 'flashes' worden per e-mail verzonden naar inmiddels meer dan 1100 e-mailadressen (dec. '14).

2.3 Kenniswiki Hoogbegaafdheid

Na een ruime voorbereidingstijd is in oktober 2014 een daadwerkelijke start gemaakt met het opbouwen van een vrij toegankelijke Wiki (online-encyclopedie) over hoogbegaafdheid. Een redactie van drie personen maakt een eerste opzet met een aantal basislemma's (pagina's). Daarna worden medewerkers gezocht die op hun eigen specialisatiegebied pagina's kunnen schrijven. De redactie modereert alle bijdragen en beoordeelt deze onder andere op wetenschappelijke onderbouwing. Het doel is dat de HB-Wiki uitgroeit tot de meest betrouwbare informatiebron over hoogbegaafdheid, en aldus bijdraagt aan het verminderen van de onduidelijkheid en verwarring over hoogbegaafdheid en daaraan gerelateerde onderwerpen.

Het IHBV voert dit project uit samen met de Stichting WEBB, die ook bijdraagt aan de financiering.

2.4 Recensies

Enkele mensen hebben aangegeven dat ze als vrijwilliger recensies willen schrijven voor de website van het IHBV. Daartoe wordt dan bij de uitgever een recensie exemplaar van zo'n boek opgevraagd, dat de recensent dan ook mag houden. In 2014 is één recensie geschreven en op de website gepubliceerd. Enkele boeken zijn thans in bewerking bij vrijwilligers.

2.5 Scripties en theses

Steeds vaker komen er verzoeken binnen van mensen die een scriptie of these willen schrijven over hoogbegaafde volwassenen. Na een gesprek met de betreffende student wordt bekeken of het onderwerp past bij het IHBV. Het IHBV levert, waar opportuun, kennis aan. En indien gewenst wordt een oproep om medewerking verspreid onder het netwerk van het IHBV. Uiteraard wordt aan de schrijver van de betreffende scriptie of these gevraagd om het eindproduct op de website van het IHBV te mogen plaatsen.

In 2014 zijn op deze manier twee oproepen geplaatst en voldoende aanmeldingen voor de onderzoeken verkregen. Er zijn twee scripties/ theses geplaatst en één wordt begin 2015 verwacht.

Via een contact met de Radboud Universiteit, afdeling bedrijfskunde, hebben zich drie studenten gemeld die een masterthesis willen schrijven over hoogbegaafdheid op het werk.

In december 2014 hebben zich via contact met de Hanze Hogeschool in Groningen vijf studenten gemeld die in hun zogenaamde vrije ruimte projecten willen doen die te maken hebben met hoogbegaafde volwassenen en senioren. Zij ontvangen hier studiepunten voor.

3. Publicaties IHBV

In 2014 werden de nodige artikelen en leaflets geschreven en gepubliceerd.

Artikelen

- Noks Nauta en Floris Vogel. ADHD en/of hoogbegaafdheid: hoe houd je ze uit elkaar? Suzan! Nr 2, april 2014 pag 24-28.
- Noks Nauta en Rieneke Sijderius. Hoogbegaafden bij de bedrijfsarts. TBV 22 (2014): 269-272.

Leaflets IHBV (in het Nederlands en in het Engels):

- Hoogbegaafd, en meer dan dat – Als je twijfels hebt over een eventuele psychiatrische diagnose
- Je bent jong en je wilt ... wat? – Over een soms lastige periode waarin je veel keuzes moet maken
- Slimme patiënt kan lastig zijn voor arts – Hoe kun je als hoogbegaafde patiënt goed communiceren met je arts?
- Vastgelopen door té slim te zijn? – Over het herkennen van hoogbegaafden in relatie tot het werk
- En ik heb tóch gelijk. Welke rol speelt hoogbegaafdheid bij het ontstaan van een arbeidsconflict?
- Zó slim en dan toch problemen? Informatie over hoogbegaafdheid voor docenten en studieadviseurs in het WO en HBO
- Zó slim en dan toch problemen? Informatie over hoogbegaafdheid voor studenten in het WO en HBO

4. Presentaties en workshops

In 2014 zijn de volgende presentaties en workshops verzorgd:

Festival van Talent

29 maart:

Vooroordelenspel Hoogbegaafdheid Volwassenen (Madelène Schippers en Noks Nauta)

Ik ben lekker boos (Noks Nauta)

Tweedaagse training voor hoogbegaafden

April en mei: *Slimme mensen trainen* (Peter Overzier en Noks Nauta)

Bijeenkomst Vereniging BPS

15 mei: *HB studenten op de universiteit: ervaringen en discussievragen* (Noks Nauta)

Center for People and Buildings (TU Delft) Workshop: 'Een werkplek voor iedereen'

28 mei: *Hoogbegaafd en/of hooggevoelig op de werkplek* (Noks Nauta en Gemma Geertshuis)

24 september: *Hoogbegaafd en/of hooggevoelig op de werkplek* (Noks Nauta en Gemma Geertshuis)

ICT groep bedrijfsartsen regio Delft

5 juni: *Hoogbegaafden en werk* (Noks Nauta)

Boerhaave College Leiden

10 juni: *Hoogbegaafdheid, inleiding voor docenten* (Noks Nauta)

GGZ Rivierduinen te Gouda

16 juni: *Inleiding over HB in de GGZ voor psychiaters en coassistenten* (Noks Nauta)

Symposium Werkbeleving HB werkers UU

27 juni: *Hoogbegaafde volwassenen* (Noks Nauta)

SENG conference in San Jose, USA

18 juli: *Making choices* (Noks Nauta)

20 juli: *Conflicts of gifted adults and children* (Ido van der Waal en Noks Nauta)

EMAG, Zürich

31 juli: *Bore out of gifted people* (Noks Nauta)

1 augustus: *Experiences of gifted adults at the doctor* (Noks Nauta and Rebecca Ridolfo)

Mensa Duitsland, Berliner Sommerfest

28 augustus: *Gifted Workers – Hochbegabte Berufstätige Spezifische Probleme im Beruf* (Noks Nauta en Karin Rasmussen)

ProActief (loopbaanbureau UvA)

30 oktober: *Hoogbegaafdheid op het werk, inleiding voor P&O'ers en loopbaancoaches* (Noks Nauta)

NKDI congres Duurzame inzetbaarheid, Groningen

11 december: *Hoogbegaafden duurzaam inzetten op het werk* (Noks Nauta en Agnes Schilder)

5. Organisatie en financiën

5.1 Bestuur

Het bestuur is in 2014 uitgebreid met twee nieuwe bestuursleden: Jacqueline Wielemaker en Auke ten Hoeve. Zij zijn per 14 oktober 2014 bij de Kamer van Koophandel geregistreerd.

Het bestuur vergaderde in 2014 op: 10 januari, 12 februari (per Skype), 19 maart, 16 mei, 4 juli, 1 oktober en 28 november.

Van alle vergaderingen zijn besluiten- en actielijsten gemaakt en ondertekend.

De Amerikaanse stichting SENG (Supporting Emotional Needs of the Gifted) heeft tijdens haar jaarlijkse congres, dit jaar in San José – California, een Leadership Award uitgereikt aan Dr. Noks Nauta. Zij ontving deze prijs vanwege “outstanding leadership in promoting the social and emotional needs of the gifted”.

Een prachtige erkenning voor haar jarenlange werk en inspanning op het gebied van hoogbegaafdheid bij volwassenen waarin internationaal samenwerken altijd hoog in het vaandel staat.

5.2 Vrijwilligers

Geheel 2014 is Madelène Schippers vrijwillig secretariaatsmedewerker geweest voor ongeveer 7 uur per week. Haar taken bestonden uit het bijhouden van de mailbox en waar mogelijk berichten beantwoorden. Haar inzet stond onder supervisie van Noks Nauta. Er vond frequent overleg over de werkzaamheden plaats.

Andere vrijwilligers werken in teams aan de HB-Cafés, als vertaler, recensent of als onderzoeker.

Begin 2014 is voor het eerst een bijeenkomst met alle vrijwilligers van het IHBV georganiseerd. Deze dag is zeer goed gewaardeerd.

5.3 Comité van Aanbeveling

Het comité van aanbeveling is uitgebreid met:

Maud van Thiel
Rineke Sijderius
Kathleen Venderickx

5.4 Website

Het webbeheer wordt sinds juni 2012 verzorgd door Rianne van de Ven.

In juli kon een nieuwe site in gebruik worden genomen, gebouwd in Wordpress. Rianne van de Ven en Madelène Schippers hebben dit samen met een team vrijwilligers uitgevoerd.

5.5 Financiën

In 2013 was al orde op zaken gesteld voor wat betreft de financiën van de stichting. Mede hierdoor kon de ANBI-status aangevraagd worden en deze is met terugwerkende kracht door de belastingdienst verleend per 1-1-2013. De jaarrekening van 2014 is op de website gepubliceerd.

6. Ondertekening

Handtekeningen voor akkoord

Datum:

Rianne van de Ven, voorzitter

Datum:

Noks Nauta, secretaris

Datum:

Karel Jurgens, penningmeester

Datum:

Jacqueline Wielemaker, bestuurslid

Datum:

Auke ten Hoeve bestuurslid